

DİN EĞİTİMİ I

Değerler Eğitimi Merkezi Yayınları
The Center for Values Education Press

© Eserin Her Türlü Basım Hakkı Anlaşmalı Olarak
Ensar Neşriyat'a Aittir.

ISBN: 978-625-93025-2-2

Sertifika No: 50201

Kitabın Adı

Din Eğitimi I

Editörler

Prof. Dr. Banu GÜRER

Doç. Dr. Emine KESKİNER

Yayın Koordinatörü

Hulusi YİÇİT

Tasarım

Rümeysa DOĞAN

Baskı-Cilt

ÇINAR MAT. ve YAY. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.

100. Yıl Mahallesi Matbaacılar Caddesi

Ata Han No:34 / 5 Bağcılar - İSTANBUL

Tel: 0212 628 96 00 - Faks: 0212 430 83 35

Sertifika No: 45103

1. Basım

Mart, 2026

İletişim

Ensar Neşriyat Tic. A.Ş.

Düğmeciler Mah. Karasüleyman Tekke Sokak. NO :7 Eyüpsultan-İSTANBUL

www.ensarnesriyat.com.tr e-mail: siparis@ensarnesriyat.com.tr

Tel: (0212) 491 19 03 - 04

DİN EĞİTİMİ I

Editörler
Prof. Dr. Banu GÜRER
Doç. Dr. Emine KESKİNER

İstanbul, 2026

İÇİNDEKİLER

Önsöz

- Bölüm I: Din Eğitiminin Temel Kavramları ve Din Eğitimi Bilimi** 11
Dr. Öğr. Üyesi Zariife Şeyma ALTIN
- Bölüm II: Din Eğitiminin Temelleri** 55
Doç. Dr. Ayhan ÖZ
- Bölüm III: Din Eğitimi ve Öğretimi Yaklaşımları** 95
Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Demirel UÇAN
- Bölüm IV: İslâm'ın Doğuşundan Cumhuriyet'e Din Eğitimi Tarihi** 147
Prof. Dr. Banu GÜRER
- Bölüm V: Cumhuriyet Dönemi Din Eğitimine Genel Bakış** 195
Doç. Dr. Ayhan ÖZ
- Bölüm VI: Örgün Eğitimde Din Dersleri** 255
Doç. Dr. Emine KESKİNER
- Bölüm VII: İmam Hatip Liseleri** 291
Doç. Dr. Emine KESKİNER
- Bölüm VIII: Türkiye'de Yüksek Din Öğretimi** 343
Doç. Dr. Umut KAYA
- Bölüm IX: Yaygın Din Eğitimi** 397
Doç. Dr. Ramazan GÜREL
- Bölüm X: Manevi Danışmanlık ve Din Eğitimi** 467
Dr. Öğr. Üyesi Zariife Şeyma ALTIN
Arş. Gör. Muhammet Fatih ADAK

ÖNSÖZ

Ülkemizde Din Eğitimi Anabilim Dalı, 13 Mayıs 1980 tarihinde Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi bünyesinde kurulmuş olup 45 yılı geride bırakmıştır. Bir bilim dalı için kısa sayılabilecek bu süre zarfında günden güne gelişen Din Eğitimi alanında birçok öğretim üyesi yetişmiş, alanla ilgili çok sayıda bilimsel çalışma kaleme alınmıştır. Din eğitiminin, ilahiyat bilimleri ve eğitim bilimleri başta olmak üzere pek çok disiplinle ilişkili interdisipliner bir alan olması, bu alanda üretilen bilimsel çalışmaların da önemli bir çeşitlilik kazanmasına yol açmıştır. Bu durum, din eğitimi bilimine ilgi duyan araştırmacıların alanı bütüncül bir perspektifle kavramasını zaman zaman zorlaştırmaktadır.

Bu sebeple, din eğitimi alanında bir yandan alanın temel meselelerini ele alan, diğer yandan da araştırmacılara teorik ve metodolojik bir çerçeve sunmayı hedefleyen kapsamlı bilimsel çalışmalara duyulan ihtiyaç giderek artmaktadır. Nitekim Din Eğitimi alanındaki akademisyenler, alanın problemlerini araştırmaya, çözüm önerileri geliştirmeye ve bilimsel literatürü zenginleştirmeye yönelik eserler üretmeye devam etmektedirler.

Anabilim Dalının kuruluşu sonrasında Din Eğitimi alanında kaleme alınan ilk eserlerden biri, aynı zamanda Din

Eğitimi Anabilim Dalının kurucusu olan merhum Beyza Bilgin'in *Eğitimi Bilimi ve Din Eğitimi* adlı çalışmasıdır. Yine Bayraktar Bayraklı'nın asistanlık tezi olarak hazırladığı *İslam'da Eğitim (Batı Eğitim Sistemleri ile Mukayeseli)* adlı eseri, özellikle İslam'da eğitimin hareket noktası ve prensiplerine dair bölümleriyle uzun yıllar boyunca alandaki bilimsel tartışmalara ilham kaynağı olmuştur.

2000'li yılların başlarından itibaren Din Eğitimi alanında yetişmiş akademisyen sayısındaki artışa paralel olarak, alan literatürünü besleyen bilimsel eserlerde de belirgin bir artış gözlenmiştir. Bu süreçte Cemal Tosun'un, din eğitiminin bilimselleşmesine katkı sunma amacıyla kaleme aldığı ve 2001 yılında yayımlanan *Din Eğitimi Bilimine Giriş* adlı eseri nc bir rol üstlenmiştir. Sonrasında editoryal nitelikte pek çok bilimsel çalışma yayımlanmış, alanın farklı meselelerini ele alan bu eserlerde çok sayıda akademisyen katkı sunmuştur. Bunun yanı sıra Muhammed şevki Aydın (*Din Eğitimi Bilimi*) ve Nurullah Altaş (*Din Eğitimi*) tarafından kaleme alınan tek yazarlı çalışmalar da Din Eğitimi alanının temel konularını sistematik bir biçimde ele alan önemli başvuru kaynakları arasında yerini almıştır. Bu eserlerde, din eğitimi alanının başlıca konuları genel bir ereve içinde ele alınmış; yazarların tercihleri doğrultusunda ilgili akademik tartışmalara da yer verilmiştir. Böylece Din Eğitimi alanında çalışan araştırmacılar için temel bir literatür zemini oluşmuştur.

Elinizdeki eser ise, Din Eğitimi alanındaki mevcut bilimsel birikime yeni bir katkı sunmak amacıyla, kahir ekseriyeti yukarıda zikredilen çalışmaların yazar kadrolarında yer almayan Din Eğitimi akademisyenleri tarafından, iki yıllık bir bilimsel çalışma süreci sonunda ortaya konulmuştur.

Kitabımızın temel amacı; Kur'an ve sünnet başta olmak üzere gelenekten szlen bilgi ve tecrübeler ile din eğitimi ala-

nunda günümüzde yaşanan teorik ve pratik gelişmeleri bir araya getirerek alanın zenginliğini bütüncül bir biçimde ortaya koymaktır. Bu doğrultuda, geçmişten bugüne Din Eğitimi bilimini ilgilendirdiği düşünülen hemen her konuya eserde yer verilme-ye çalışılmış, bunun da çalışmanın hacmini oldukça artırması sebebiyle kitabın iki cilt halinde yayınlanması uygun görülmüştür.

Birinci ciltte yer alan bölümler şunlardır: *Din Eğitiminin Temel Kavramları ve Din Eğitimi Bilimi*, *Din Eğitiminin Temelleri*, *Din Eğitimi ve Öğretimi Yaklaşımları*, *İslâm'ın Doğuşundan Cumhuriyet'e Din Eğitimi Tarihi*, *Cumhuriyet Dönemi Din Eğitimi*, *Genel Bakış*, *Örgün Eğitimde Din Dersleri*, *İmam Hatip Liseleri*, *Türkiye'de Yüksek Din Öğretimi*, *Yaygın Din Eğitimi*, *Manevi Danışmanlık ve Din Eğitimi*.

İkinci ciltte ise şu bölümler yer almaktadır: *Din Eğitimi Disiplininde Bir Çalışma Alanı İnkânı: Kur'an-ı Kerim*, *Din Eğitimi Disiplininde Hz. Peygamber'i Çalışmak*, *Klasik İslam Düşünürlerinin Eğitim Görüşleri*, *İletişim ve Din Eğitimi*, *Din Eğitiminde Şahsiyet İnşası: Ahlâk ve Değer*, *Erken Çocukluk Dönemi Din Eğitimi*, *Çocukluk ve Gençlik Dönemi Din Eğitimi*, *Yetişkinlik Dönemi Din Eğitimi*.

Bölümler kaleme alınırken problematik bir bakış açısı esas alınmış; yalnızca alanla ilgili bilgi sunmakla yetinilmeyip, din eğitimi alanına ilgi duyan araştırmacıların bilimsel hazırlık ve akademik derinleşme süreçlerine katkı sunmak hedeflenmiştir.

Kitabımız aynı zamanda Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Din Eğitimi Anabilim Dalı'nda hâlihazırda görev yapan öğretim üyeleri ile bu anabilim dalı ile yolu kesişmiş, birikiminden istifade etmiş ve bu birikime katkıda bulunmuş bazı öğretim üyelerinin çalışmalarlarıyla ortaya çıkmış olması bakımından, uzun zamandır paylaşılan bir idealin gerçekleşmesi anlamını

da taşımaktadır. Bu vesileyle eserin ortaya çıkmasında özveriyle katkı sunan bölüm yazarları; Prof. Dr. Ahmet KOÇ, Doç. Dr. Ramazan GÜREL, Doç. Dr. Umut KAYA, Doç. Dr. Ayhan ÖZ, Doç. Dr. Süleyman GÜMRÜKÇÜOĞLU, Dr. Öğr. Üyesi Ayşe DEMİREL UÇAN, Dr. Öğr. Üyesi Gülsüm PEHLİVAN AĞIRAKÇA, Dr. Öğr. Üyesi Z. Şeyma ALTIN ve Ar. Gör. Muhammet Fatih ADAK'a kalbî teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Son olarak, hayırlara vesile olmasını niyaz ettiğimiz bu çalışmanın vücuda gelmesini nasip eden Allah Teâlâ'ya hamd ve senalar ederiz. Gayret bizden, tevfik O'ndandır.

Prof. Dr. Banu Gürer – Doç. Dr. Emine Keskiner
Şubat 2026 – İstanbul

I. BÖLÜM

DİN EĞİTİMİNİN TEMEL KAVRAMLARI VE DİN EĞİTİMİ BİLİMİ

DİN EĞİTİMİNİN TEMEL KAVRAMLARI VE DİN EĞİTİMİ BİLİMİ

Zarife Şeyma ALTIN*

Giriş

Günümüzdeki kullanımı ile “din eğitimi” kavramı hem bir eğitim faaliyetini hem de onunla ilgili akademik disiplini ifade etmektedir. Dolayısıyla din eğitiminin bir anlamı, ailede, cami ya da okul gibi farklı ortamlarda söz konusu olan bir eğitimi kasteder; diğer anlamı, ilahiyat ve sosyal bilimler ile ilişkili bir akademik disiplini işaret eder. Bu yazı, her iki anlamın da temel düzeyde tanıtılmasını hedeflemektedir.

Din ile eğitim, geleneksel olarak iç içe mefhumlardır.¹ İslâm dininin tarihinde din, başlangıcından itibaren bir eğitim meselesi, bir eğitim görevi olmuştur.² İlk eğitimciler peygamberlerdir. Bu, Müslümanlar için olduğu gibi, diğer dinî gelenekler için de böyledir. Her biri kendi bağlamında ve kendi dinî referanslarıyla şekillenmiştir. Günümüzde özellikle çok

---

* Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Üniversitesi, zseyma@istanbul.edu.tr ORCID: 0000-0003-2926-1178

1 Turgay Gündüz, *İslâm, Gençlik ve Din Eğitimi* (Bursa: Düşünce Kitabevi, 2002), 18.

2 Beyza Bilgin, *Eğitim Bilimi ve Din Eğitimi* (Ankara: Gün Yayıncılık, 1998), 9

II. BÖLÜM
DİN EĞİTİMİNİN TEMELLERİ

DİN EĞİTİMİNİN TEMELLERİ

Ayhan ÖZ*

Giriş

Bilimselleşme sürecini nispeten geç tamamlamış bir disiplin olan din eğitiminin yüzleşmek zorunda kaldığı pek çok sorun bulunmaktadır. Bunların en esaslılarından biri, din eğitimi ve öğretiminin temellendirilmesi meselesidir.¹ Esasında cevap aranması gereken soru din eğitiminin nasıl yapılması gerektiği ile ilişkili olması gerekirken dünyada ve ülkemizde yaşanan tecrübeler “din eğitimine niçin ihtiyaç duyarız” sorusunu da cevaplamayı gerektirmektedir.² Yakın tarihi süreçte tecrübe edilen bilim ve din arasındaki gerilimli ilişki, din eğitimine karşı gösterilen ideolojik yaklaşım ve laik karakterli ulus devletlerin ortaya çıkışı bu soruya verilecek cevap üzerinde düşünmeyi gerekli kılmaktadır.

---

* Doç. Dr., Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, ayhan.oz@marmara.edu.tr, ORCID: 0000-0003-4597-1970

1 Cemal Tosun, *Din Eğitimi Bilimine Giriş* (Ankara: Pegem Akademi, 2012), 92.

2 Recep Kılıç, “Din Öğretiminin Temellendirme Problemi”, *Dini Araştırmalar* 1/3 (1999), 206.

III. BÖLÜM

DİN EĞİTİMİ VE ÖĞRETİMİ YAKLAŞIMLARI

DİN EĞİTİMİ VE ÖĞRETİMİ YAKLAŞIMLARI

Ayşe DEMİREL UÇAN*

Giriş

Ülkelerin geliştirdikleri din eğitimi sistemleri, pedagojik birer tercih olmanın ötesinde o ülkeye ait sosyal, kültürel, tarihsel ve politik faktörlerin, özellikle de din-devlet ilişkisinin birer yansımasıdır. Bu doğrultuda toplumlar, kendi dini gelenekleri, hukuki altyapıları, ulusal kimlikleri ve genel eğitim hedefleriyle uyumlu bir din eğitimi yaklaşımı benimseme eğilimindedirler. Bu yaklaşımlar, belirli bir dinin öğretilerini merkeze alan din/mezhep merkezli yaklaşımlar ile dinî okuryazarlık ve çoğulculuğu merkeze alan laik ve dinlerarası yaklaşımlar şeklinde çeşitlilik göstermektedir.

Din eğitimi politikalarının belirlenmesinde en belirleyici faktörlerin başında yasal düzenlemeler ile genel eğitim hedefleri gelmektedir. Din ve ulusal kimliğin iç içe geçtiği veya devletin belirli bir dini kimliği açıkça benimsediği ülkelerde, din eğitimi genellikle inancın ve geleneğin devamlılığını sağlamayı amaçlamaktadır. Örneğin, Suudi Arabistan, Ürdün gibi bir-

---

* Dr. Öğr. Üyesi, Marmara Üniversitesi, e-posta: ayse.demirel@marmara.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-9896-3339

IV. BÖLÜM

İSLAM'IN DOĞUŞUNDAN CUMHURİYET'E DİN EĞİTİMİ TARİHİ

İSLAM'IN DOĞUŞUNDAN CUMHURİYET'E DİN EĞİTİMİ TARİHİ

Banu GÜRER*

Giriş

Eğitim, İslam dini açısından insan olmanın en temel ve vazgeçilmez unsurlarından biridir. Bahsedilen yönüyle eğitim, Kur'an-ı Kerim'de öncelikle Allah ile insan arasındaki ilişki-
de kendini göstermektedir. Buna göre Allah'ın insanı yarat-
tıktan sonra ona yönelik ilk tasarruflarından birinin eğitim
olduğu, ilk insan ve ilk peygamber olarak Hz. Adem (a.s.)'e
eşyanın isimlerinin öğretildiğinin belirtildiği ayetlerde görül-
mektedir. Söz konusu öğretime işaret edilerek vurgulanan en
önemli hususlardan biri bilginin, dolayısıyla eğitimin insanı
yücelten önemli bir husus olduğudur.¹ Öyle ki bu ayetlere
göre insan yaratılışı neticesinde değil, bilgideki üstünlüğünü
ortaya koyması ile melekler tarafından secde edilmeye layık
görölmüştür. Bu bağlamda İslâm'ın imanı bilgi üzerine inşa

* Prof. Dr., Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Din Eğitimi Ana Bilim Dalı, banu.gurer@marmara.edu.tr, ORCID: 0000-0002-5550-2759.

1 Bakara 2/31-34; Bayraktar Bayraklı, *Yeni Bir Anlayışın Işığında Kur'an Tefsiri*, C.I, İstanbul 2001, 308-311.

V. BÖLÜM

CUMHURİYET DÖNEMİ DİN EĞİTİMİNE GENEL BAKIŞ

CUMHURİYET DÖNEMİ DİN EĞİTİMİNE GENEL BAKIŞ

Ayhan ÖZ*

Giriş

Türkiye din eğitimi alanında uzunca bir tarihi geçmişe sahiptir ve bu tecrübeyi anlayabilmek geriye dönük bir okumayı gerekli kılmaktadır. Zira bugün bu alanda karşımıza çıkan fırsat ve zorluklar bu tarihi birikimin izlerini taşımaktadır. Bu anlamda meseleyi Osmanlının son dönemlerine kadar götürmek; oradan başlayarak bugüne doğru kapsamlı analizler yaparak gelmek icap etmektedir. Fakat böylesi bir perspektif bu çalışmanın sınırlarını fazlasıyla aşmaktadır. Bu sebeple bu bölümde henüz Kurtuluş Savaşı devam ederken Ankara'da Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin kurulduğu 1920 yılı başlangıç alınarak Cumhuriyet Dönemi din eğitimi alanında yaşanan önemli değişimler ve bu değişimleri hazırlayan politik ve sosyo-kültürel dinamikler ele alınmaya çalışılacaktır.

Cumhuriyet'i kuran ana kadronun Osmanlı'nın son döneminde yetişmiş, çoğunluğu asker kökenli aydınlar olduğu

---

* Doç. Dr., Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, ayhan.oz@marmara.edu.tr,
<https://orcid.org/0000-0003-4597-1970>

VI. BÖLÜM
ÖRGÜN EĞİTİMDE DİN DERSLERİ

ÖRGÜN EĞİTİMDE DİN DERSLERİ

Emine KESKİNER*

Giriş

Bu bölümde, günümüzde Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (DKAB) adıyla ilk ve ortaöğretimde zorunlu olarak okutulmakta olan din derslerinin, Cumhuriyetin ilanından bugüne yasal statüsündeki, amaçlarındaki ve pedagojik yaklaşımlarındaki dönüşümler ele alınacaktır. Bu amaçla önce din derslerinin zorunlu olmasından önceki tarihsel süreç ve zorunlu olması süreci üzerinde durulacaktır. Ardından 2000 yılı sonrası dersle ilgili eğitim bilimsel ve din bilimsel yaklaşımlar bağlamında yapılmakta olan yapılandırıcılık ve dinî çoğulculuk tartışmalarına yer verilecektir. Son bölümde ise 2012’de hayata geçirilen Din, Ahlak ve Değer(ler) alanı seçmeli dersleri üzerinde durulacaktır.

1. Din Derslerinin Zorunlu Olmasından Önceki Süreç

Din derslerinin derslerden biri olarak genel eğitimin bir parçası olması, Cumhuriyetin ilanının çok öncesinde modern anlamda öğretim yapmak üzere açılan mekteplere kadar uzan-

---

* Doç. Dr., Marmara Üniversitesi, e-posta: emine.keskiner@marmara.edu.tr, ORCID: 0000-0003-1647-2857.

VII. BÖLÜM
İMAM HATİP LİSELERİ

İMAM HATİP LİSELERİ

Emine KESKİNER*

Giriş

Bu bölümde öncelikle ülkemizde örgün din eğitimi denilince akla ilk gelen kurumlardan olan İmam Hatip Liselerinin (İHL) tarihindeki önemli dönüm noktaları, bu okulları etkileyen yasal düzenlemeler, geçmişten bugüne yaşanan program değişikliklerine yer verilecektir. Bahsi geçen nicelik ağırlıklı verilerin ardından İHL'lerle ilgili kamuoyunu meşgul eden tartışmalar üzerinden problem alanlarına temas edilerek bölüm sonlandırılacaktır.

1. İmam Hatip Mekteplerinin¹ Açılışı

İmam Hatip Okulları, Cumhuriyet tarihinde ilk olarak 3 Mart 1924'te kabul edilen 430 sayılı Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun ardından açılmıştır. Söz konusu Kanun, metninde medre-

---

* Doç. Dr., Marmara Üniversitesi, e-posta: emine.keskiner@marmara.edu.tr, ORCID: 0000-0003-1647-2857.

1 Günümüzde İmam Hatip okullarının adı İmam Hatip Ortaokulu veya Lisesi şeklindedir. Bölümün tarihçe kısmında o dönemde bu okullar için hangi isim kullanılıyorsa o ismin kullanılması tercih edilmiştir. Genel olarak bahsederken de İmam Hatip Okulu kullanılmıştır.

VIII. BÖLÜM
TÜRKİYE'DE YÜKSEK DİN ÖĞRETİMİ

TÜRKİYE'DE YÜKSEK DİN ÖĞRETİMİ

Doç. Dr. Umut KAYA*

Giriş

Bu bölümde öncelikle Cumhuriyet dönemi yüksek din öğretiminin tarihçesine yer verilecektir. Tarihçede ilk ilahiyat fakültelerinin açılışına, yüksek İslam enstitülerine, Atatürk İslami İlimler Fakültesi ile birlikte 1980 yılına kadarki yüksek din öğretimine değinilecektir. 1980 sonrasında ise ilahiyat fakültelerinin günümüze kadarki gelişimine temas edilecektir. Bu bölümü okuyanlar, yüksek din öğretimi kurumlarının günümüzdeki niceliksel durumlarından haberdar olmalarının yanı sıra öğretim programı ve akademik yapılanması ile ilgili de bilgi sahibi olacaklardır. Bu başlık altında son olarak günümüzde yüksek din öğretiminin problem alanlarına temas edilerek bölüm sonlandırılacaktır.

1. Yüksek Din Öğretiminin Tarihsel Gelişimi

Ülkemizdeki Cumhuriyet döneminde kurulan kurumların birçoğunun Osmanlı döneminden kalan bir arka planı vardır. Osmanlı döneminde, XIX. yy ortalarında kurulan ilk üni-

---

* Doç.Dr., Marmara Üniversitesi, e-posta: umut.kaya@marmara.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3237-8150

IX. BÖLÜM
YAYGIN DİN EĞİTİMİ

YAYGIN DİN EĞİTİMİ

Ramazan GÜREL*

Giriş

Hayatın doğal akışı gelişim, değişim ve yenilenmeyi hem bireysel hem de toplumsal düzeyde zaruri kılmaktadır. Söz konusu değişim ve gelişime ayak uydurma noktasında eğitim-öğretim insan için vazgeçilmez destekçilerdir. Zira insan, fıtrati gereği her yaşta öğrenmeye müsait olarak yaratılmıştır. Bu özellik, onun başkasından öğrenebilmesi, öğrendiklerini ötekiyle paylaşabilmesi şeklinde kendisini gösterir. Edindiği bilgileri davranışa dönüştürme ve bu dönüşümü bütün hayatına yayabilme ise onun öğrenmelerinin asıl hedefidir. Yaşam boyu devam eden süreçler olarak eğitim-öğretim, her daim okulda gerçekleştirilebilecek bir faaliyet değildir. Çünkü okulun olmaması veya bütün öğretim kademelerinin tamamlanması gibi durumlarda da bireylerin eğitim ihtiyaçları ortadan kalkmamaktadır. Bu durum, hayatın kendisini ve sosyal yaşantıyı doğal bir eğitim-öğretim ortamı haline getirmektedir. Nitekim bireyselliği yanında insan, aynı zamanda sosyal bir

---

* Doç. Dr., Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Din Eğitimi Bilim Dalı, e-mail: ramazan.gurel@marmara.edu.tr, ORCID: 0000-0001-9066-9098

X. BÖLÜM

MANEVİ DANIŞMANLIK VE DİN EĞİTİMİ

MANEVİ DANIŞMANLIK VE DİN EĞİTİMİ

Z. Şeyma ALTIN*

M. Fatih ADAK**

Giriş

Manevi danışmanlık, bireylerin manevi ihtiyaçlarını karşılamalarına yardımcı olan bir rehberlik sürecidir. Bu danışmanlık türü, kişilere içsel huzur, anlam arayışı veya yaşamın zorluklarıyla başa çıkma konularında destek sunmayı amaçlayan profesyonel bir rehberlik alanı olarak ortaya çıkmıştır.

İnsanlık tarihi boyunca farklı toplumlar, bireylerin manevi ve ruhsal gelişimlerini desteklemek amacıyla çeşitli geleneksel dinî rehberlik uygulamalarına sahiptir. Günümüzde ise bu alan, bireyin kendini daha iyi tanımasına, zorlayıcı yaşam deneyimleriyle başa çıkmasına rehberlik eden profesyonel bir hizmet alanı olarak şekillenmiştir. Bireyin ruhsal ve manevi boyutuna odaklanan manevi danışmanlık yaklaşımı, modern toplumda giderek daha fazla önem kazanmaktadır.

---

* Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Üniversitesi, zseyma@istanbul.edu.tr, ORCID: 0000-0003-2926-1178

** Arş. Gör., Marmara Üniversitesi, fatih.adak@marmara.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3223-6283